

він був. Скейт. Єдина втіха дівчинки в цьому Богом забутому місці, як їй тоді здавалося. Вона старалася кататися кожен вільну хвилину. Бачте, дівчинка вже тоді обожнювала швидкість. Напевно, саме швидкість і захопила її, коли Анічка вперше почула про санний спорт. Вона на все життя запам'ятала той чудовий вересневий день. Тоді ще зі скейта впала, а птахи співали. Чи не співали. Щось десь співало точно. Але стоп. До чого тут це? І про що це ми?

Точно! Санний спорт. Саме він дав Аніцці свободу та мрію. І вона йшла до цієї мрії. Працювала над собою безупинно кожен день, кожен хвилину, кожен секунду, щоб одного дня таки досягти поставленої мети. Вона жила цим. Це давало їй сили кожного ранку прокидатися о п'ятій і йти на пробіжку. Спочатку два, потім три, а тоді й десять кілометрів. А ще завдяки санному спорту вона відчувала, що таке справжня дружба та перше невинне кохання, відчувала біль зради й підлості, навіть гіркоту втрати. Та що б не було, зараз Аня не уявляє свого життя без санного спорту.

Мрія, яка означила для неї мету — Олімпійські ігри. Саме до цього Анічка й ішла. Усе розпочалося тоді. Того чудового вересневого дня.

Пролог

— Знаєте, кажуть, що чемпіонами не народжуються, а стають. Можливо, і так. Можливо, щоденна робота над собою, тренування, сила волі, цілеспрямованість — усе це, звісно, може прокласти шлях до золотих медалей, кубків, чемпіонства, але... Інколи цього недостатньо. Та якщо до всієї роботи додати вроджений талант, іскорку, подаровану дитині Богом, такі діти стають не просто чемпіонами, а олімпійськими чемпіонами, кращими з кращих. Вони виграють міжнародні змагання, здобувають визнання, прославляють свою країну на весь світ. Вони непереможні. Можливо, ця іскорка є в кожному. Головне — вчасно побачити її, ухопитися за неї та розвинути. Ось це завдання батьків і тренера. Саме таку дитину я і шукаю. Розумієте? Народжену перемагати.

Жінка років шістдесяти, з фарбованим у баклажановий колір волоссям, викладеним в елегантну зачіску й залакованим так, що на світлі воно блищало, мов запорошене крихтами срібла, вийшла сходами на другий поверх і зупинилася, щоб хоч трохи перевести подих. Сивий високий чоловік років п'ятдесяти все ще говорив щось про спорт, про чемпіонів, про силу духу й перемоги, та вона його вже не чула. Схилилася, опершись руками на коліна, і важко

та голосно дихала. Він пройшов повз і зупинився трохи далі в коридорі другого поверху. Роззирнувся. Навколо панувала абсолютна тиша. Підійшов до вікна й визирнув на вулицю. Подивився на невеликий спортивний майданчик з турніками, брусами, металевими драбинами. За ним розташувався стадіон, мабуть, для мініфутболу, бо розміри не дотягували до справжнього футбольного поля. На відстані — волейбольний майданчик. Жінка, трохи віддихавшись, підійшла до шкільного гостя.

— Ви все гарно розказуєте, Семене Петровичу, але в нас звичайнісінька сільська школа. Думаєте, що зможете знайти тут ось таку обдаровану дитину? Справді? Гадаю...

— Можливо, — промовив чоловік, перервавши її на півслові. Вона глянула на нього, як на дуже нечемного учня, якого обов'язково й негайно треба відіслати до директора, але промовчала. А Семен Петрович продовжив, не звертаючи на її реакцію жодної уваги. — Можливо, саме тут мені вдасться знайти талант. Дуже на це надіюся. Якщо ні... У мене є ще одна причина для візиту. Я приїхав, щоб розповісти дітям про санний спорт. Запросити на тренування. Як показує практика, п'ятдесят дітей зацікавляться. Двадцять прийдуть на перше тренування. П'ять-вісім залишаться і тренуватимуться далі. Один-два присвятять цьому певний період життя, стануть чемпіонами. Може, серед них і буде та одна-єдина обдарована дитина з талантом від Бога до санного спорту, яка в майбутньому здобуде перемогу на Олімпійських іграх. Може таке бути? — запитав він і сам дав відповідь на це питання: — Звісно, може.

От заради цього я тут. Тим більше Білокриниця близько до Кременця. Автобуси регулярно ходять. Дістатися до санної траси не проблема, а якщо є величезне бажання, то й поготів. Що думаєте, Маріє Василівно? Правий я чи ні? Ви більше знаєте тутешніх дітей, тридцять років із ними працюєте. У мене є шанси на успіх?

Марія Василівна мило всміхнулася, й образа від нахабного перебивання її цим чоловіком умить вивітрилася, наче й не було. Все ж таки коли людина почувається авторитетно, коли запитують у неї як у професіонала, то якісь там образи перетворюються на дрібнички, а вона стає вище всього цього. І усмішка, і погляд, і жести — усе в такій людині стає іншим, наче гордо кричить: так, ти все правильно зробив, запитавши про це саме в мене! Марія Василівна засяяла, випнула груди, вирівняла спину, тоді поклала руку чоловікові на плече. Він відірвався від споглядання спортивного майданчика на вулиці за школою і подивився на неї. Усмішка жінки дарувала надію, та очі говорили про протилежне, як і її слова.

— Не думаю, що тут хтось зацікавиться санками, — авторитетно, наче якесь велике цабе, а не звичайна вчителька, якій доручили провести гостя класами, промовила вона. — Це якимось... по-дитячому, чи що. Вони всі вважають себе надто дорослими для такого, хоч декому батьки й досі, здається, забули соску з рота вийняти. Але хоч щось їм скажи — крику буде більше ніж треба. Ви, звісно, спробуйте з ними поговорити, для цього ви й тут, але не впевнена, що щось вийде. Краще...

Її знову перервали, але тепер це був голосний гуркіт з боку сходів. Дівчинка років тринадцяти вибігла на другий поверх, кинула собі під ноги скейт, стрибнула на дошку й, відштовхнувшись кілька разів правою ногою, понеслася коридором. Шум коліщаток розніс тишу вщент. Дівчинка на шаленій швидкості промчала повз чоловіка й жінку, навіть не помітивши дорослих. Напевно, якби влетіла в них і збила з ніг, то помчала б далі, наче нічого й не було. Семен Петрович оцінювально подивився їй услід. Бордовий спортивний костюм, кросівки, дві гострі косички, туго заплетені вочевидь кимось старшим — мамою або сестрою, з двох одне, бо чоловік таке навряд чи зробить. Коли вона, наче вітер, мчала повз, чоловік устиг помітити широчезну усмішку й вогонь у зелено-сірих очах.

— Аню! Що ти собі дозволяєш?! — закричала жінка, та дівчинка її не почула. — Леськів! Чуєш мене?! Ану, зупинися! Бігом! — Та й на це дівчинка не зреагувала. — Я тобі зараз дам! Зараз я тобі зроблю!

Марія Василівна рвонула з місця й уже готова була мало не бігти за дівчинкою, та чоловік зупинив її, схопивши за руку. Вона глянула на нього, не розуміючи, що відбувається. Семен Петрович усміхнувся.

— Не смішно, — серйозно мовила Марія Василівна, відчуваючи, як втрачає авторитет в очах чоловіка. — Бачите, які тут діти? І ви хочете щось із ними робити? У них дисципліни — нуль. Паска́ їм треба, а не санки.

— Спорт дисциплінує, — м'яко й легко мовив Семен Петрович, не перестаючи всміхатися. — Хто займається

спортом, ходить на тренування, прагне досягти якихось результатів, а не просто «аби було», той і в житті стає зовсім іншою людиною. Режим — ось що головне. А що це за дівчинка погнала? Як ви сказали?

— Це дівчинка, яка сьогодні точно буде в директора, а якщо не схаменеться, то завтра доведеться батьків у школу викликати. Хоча... Може, їй ще треба адаптуватися, вжитися, так би мовити, у колектив. Вона новенька. Лише місяць у школі. Самі розумієте, як це. Ще друзів не знайшла, не прижилася, так би мовити. От і бунтує. Треба дати їй трохи часу. І хороша ж дитина, але характер... Все в неї горить у руках. Таке враження, що припекли їй розжареною кочергою одне місце. Але... — Марія Василівна важко видихнула й махнула рукою. — То не з тих дітей, яка буде вам на тренування ходити. Про режим я взагалі мовчу. Вона ні хвилини всидіти не може. Ой, маємо мороку. Тринадцять років, а як мала: то поб'ється з кимось, то шибку розіб'є. То ще якусь пакость зробить. Не була б дівкою, не було б дивно, а так...

— А який клас? — ніби ненароком, так для підтримки розмови запитав Семен Петрович. — Тринадцять років — це ж...

— Восьмий, — тепер уже Марія Василівна перебила чоловіка. Здається, перебивання одне одного ставало для них звичним. — Дуже надіюся, що після дев'ятого вона тут не затримається. Бо то, як вони кажуть, капець.

— Добре, — очі чоловіка спалахнули надією. — Восьмий так восьмий. З нього й почнемо...

Розділ 1

Осінь 2008 року

Того дня Аня, розплющивши очі, подумала, що сьогодні таки прокинулася раніше за всіх. Вона майже завжди вставала за годину, а то й за півтори до будильника, який їй подарували до початку навчання батьки і який завжди був виставлений на сьому ранку. Дівчинка встала й підійшла до вікна. Десь далеко вже промальовувалися сонячні промені. Ще трохи й зійде сонце, даруючи людям новий день. Дівчинка на мить завмерла, милуючись прекрасним, а тоді швидко, наче кудись поспішала, почала вдягатися. Брудні сірі спортивні штани, що лежали під ліжком, не менш брудна кофтинка, шкарпетки (на одній велика діра, з якої нахабно стирчав великий палець). Для ранку їй кращого одягу не треба. Коли вдягнулася, підійшла до сусіднього ліжка. Під покривалом хтось заворушився. Тоді з-під нього висунулася чиясь голова. Заспаний погляд впав на бадьюру Аню.

— Спи ще, спи, — прошепотіла дівчинка. — Сьогодні моя черга.

Після цих слів голова пірнула під ковдру, а Аня підійшла до дверей. Від грубки, яку добряче напалив учора батько, все ще тягнуло теплом. Дівчинка тихо, наскільки

могла, відчинила двері та вийшла з кімнати, а тоді так само тихо зачинила їх за собою. Навшпиньки пройшлася іншою, батьківською кімнатою, а тоді вийшла в коридор. Зупинилася й видихнула. Та коли подивилася на двері кухні, у грудях кольнуло злістю. Там світилося, а значить, дівчинка помилилася. Вона не перша. Знову. Мама вже там.

Аня відчинила двері й зайшла на кухню. Склати руки на грудях, надула щоки. Мама Світлана стояла біля плити. У великій каструлі вже булькотіла картопля. Варилася вона для свині, це Аня знала точно. Скільки таких ранків уже було, а скільки ще попереду! Дівчинка так і стояла, поки мама не звернула на неї уваги. А коли звернула — Аня насупила брови:

— Я хотіла бути першою, — ображено промовила вона.

— Ще будеш. У тебе все попереду, — мовила жінка й поставила на стіл, що стояв біля стіни, чашку запашного зеленого чаю і тарілку зі свіжоспеченими оладками. — Доброго ранку, сонечко. Сідай, поснідай. Щойно спекла.

— Доброго, — награно злісно пробурмотіла Аня й сіла за стіл.

Гарячий чай і свіжі оладки, які ще пускали пар, трохи заспокоїли дівчину. Все було так смачно, що Аня й не помітила, як з'їла шість штук. Їла б ще, але треба було лишити татові й сестрі. Мама тим часом вимкнула вогонь під каструлею. Аня, не чекаючи запрошення, підійшла до неї, узяла в руку стару, але чисту ганчірку й подивилася на жінку. Та всміхнулася. Аня вхопилася за ручку